No. 39. 1842.

VLISSINGSCHE COURANT.

Vrijdag 1 April.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk.

Advertentien worden geplaatst a 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 25. Maart. De Leipziger *Allg. Zeitung*, spreekt weder van desertie onder de Nederlandsche troepen uit Riauw naar Singapore. Voornamelijk zou dit deserteren door Duitschers geschieden, uitgelokt door de omstandigheid, dat sommige hunner vroeger derwaarts gevlugte en met de Engelschen naar China getrokkene kameraden in dat rijk hun fortuin gemaakt hadden. Volgens denzelfden brief waren er in het Noorden van Borneo groote en nog betere steenkolenmijnen ontdekt, dan men reeds in het Zuiden van dat eiland, gelijk ook op Sumatra gevonden had.

— Men meldt uit Konstantinopel van den 2. Maart. De ondersteuning van den Oostenrijkschen Internuntius heeft de uitwerking gehad, welke men daarvan verwachtte: de Porte heeft Bisschop *Alexander* erkend; met de eerste vertrekkende stoomboot gaan de daartoe betrekkelijke instructiën naar Jeruzalem.

— In den nacht van den 25. op den 26. Jan. heeft er aan de beide oevers van de Sulina-Donaumonding een hevige storm gewoed, die zijne rigting uit het zuidoosten had. De rivier trad uit hare oevers en overstroomde den geheelen linkeroever. De voortgestuwde ijsschollen rigtten groote verwoestingen aan: 17 huizen, een gedeelte der quarantain-gebouwen, en die van het Kozakkencordon werden vernield. Op den 26. moest men de gemeenschap met booten onderhouden. Eerst den 27. trad het water, dat de hoogte van 3½ voeten bereikt had, in deszelfs bedding terug.

ENGELAND.

LONDEN, den 26. Maart. Onze dagbladen van den 23 dezer melden, dat de stoomboot *Telegraph*, bestemd om op de rivier Clyde de correspondentie met den Greenockspoorweg te onderhouden, met eene machine van drukking, door het springen des ketels, geheel vergaan is; bij het afzenden van het berigt had men reeds 15 lijken opgevischt. Het springen, dat door een gebrek der machine of door onvoorzigtigheid ontstaan zou zijn, gebeurde bij Helensburgh des middags om 12½ uur, met zulk een vreesselijken slag, dat men in de vier mijlen verwijderde stad Greenoch meende eene geheele batterij te hooren afschieten. De boot zelve barste uiteen als eene bom, en werd in één oogenblik zoo geheel uit elkander geslagen, dat geen enkel deel aan het ander bleef. Naar alle rigtingen werden de ongelukkige slagtoffers rondgeslingerd, en het water was letterlijk met hun bloed geverwd. De ketel werd benevens de pijpen aan den oever geworpen, zoodat een toeschouwer gemeend zou hebben, de geheele boot eensklaps te zien verdwijnen. Buiten de omgekomenen, werden vele personen meestal zwaar gewond en door eene andere stoomboot, welke terstond uit Greenoch ter hulpe kwam, aldaar naar het gasthuis gebragt. Van eenige passagiers, onder anderen van twee schilders, had men nog geen spoor gevonden.

— De te Bermuda uitkomende *Royal Gazette* behelst het volgende berigt, dat aldaar door de Engelsche brik *Pilot* is overgebragt, betreffende de verovering en vernietiging der Carthageensche vloot door de Engelsche oorlogsbrik *Carybdis*: « De regering van Carthagena had zekeren overste *Gregg* en meer andere Engelsche onderdanen, uithoofde van een werkelijk of voorgewend vergrijp, gevangen laten zetten. De overste wendde zich tot bescherming aan den Britschen consul, die echter te vergeefs pogingen voor hem deed, en daarop het voorval aan den luitenant *de Courcy*, bevelhebber van de in de nabijheid liggende brik *Charybdis*, mededeelde. Deze zond eenen officier met een brief, waarin hij de vrijlating der Engelsche onderdanen vorderde, aan den commodore van het in de haven van Carthagena voor anker gaan liggende eskader. De brief werd echter, dewijl hij niet in de spaansche taal was geschreven, verachtelijk teruggegeven, en de overbrenger hoogmoedig behandeld. Spoedig daarop liep *Courcy* met zijne brik de haven binnen, en wilde juist voor anker gaan liggen, toen de korvet van den commodore op hem vuurde, en de fok van zijn schip wegschoot. In weerwil van de groote overmagt beantwoordde *de Courcy* het vuur, doodde den commodore en 25 matrozen, en dwong de korvet zich over te geven. Eene brik en drie schooners, welke de korvet te hulp kwamen, werden de eene na de andere aangegrepen; binnen vijf minuten hadden de kanonnen der *Charybdis*, de brik in de grond geboord, en spoedig daarop gaven zich de schooners over. De *Charybdis* voerde slechts drie kanonnen, een lang tusschendekskanon en twee kanonnades; hare bemanning telde 55 koppen. De overste *Gregg* was, naar verzekerd werd, terstond na de vordering zijner vrijlating doodgeschoten." — Volgens een ander berigt bestond de aanleiding van dit gevecht hierin, dat twee Engelsche schepen, die te Sapote lagen, den 6. Januarij door het eskader van *Carmona* geplunderd, de bemanning gevangen genomen, en de overste *Gregg*, benevens drie andere passagiers, doodgeschoten waren.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 27. Maart. Heden zijn er door de telegraaf van Marseille berigten uit Indiën alhier aangekomen. Men zegt, dat dezelve ongunstig voor Engeland zijn, daar de [illegible] der Afghanen zich meer en meer uitbreidt.

— De gewijde gouden roos, die de Paus jaarlijks op den vierden Zondag in de vasten, aan eenen Roomsch Katholieken vorst of vorstin ten geschenke geeft, is thans aan Mons. *Capaccini* naar Lissabon gezonden, die dezelve aan de Koningin dona *Maria* moet aanbieden.

— Uit Madrid schrijft men van den 20. Maart, dat de berigten uit Portugal gunstig zijn; het gouvernement van Lissabon heeft verklaard, dat de laatste gebeurtenissen de vriendschappelijke betrekkingen van Portugal jegens het bestaande bestuur in Spanje, niet zullen doen verminderen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26. Maart. Den 23. dezer kwam de heer *Maréchal*, deurwaarder te Luik, van eene verkooping welke hij niet ver van daar had gehouden. Hij reed, vergezeld van twee vrienden, in eene vigilance naar de stad, zijne zakken gevuld met goudgeld en een zak met zilvergeld naast zich. Eensklaps kwamen drie mannen bij de brug bij Chenée te voorschijn, hielden den koetsier tegen, openden het portier en eischten van den deurwaarder het geld, dat hij bij zich had. Het was toen half negen uren. De deurwaarder was niet genegen zijn geld af te geven en verzette zich tegen het geweld der roovers. En ontstond eene hevige worsteling. Door het gerucht kwamen eenige personen te hulp, welken het gelukte een der roovers te vatten, waarop de overige de vlugt namen. De gearresteerde is een inwoner van Verviers, die bij de verkooping was tegenwoordig geweest.

— Zaturdag ll. kwam de landman *I. Jeegers* te Kessenich bij Maeseyck, uit het veld, hebbende eene spade op den schouder, toen onverwacht zich een donderslag deed hooren en de bliksem den landman doodde. Het ijzer van de spade had de bliksem tot zich getrokken. Zijne kleederen waren gedeeltelijk verbrand, gedeeltelijk verscheurd.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, den 27. Maart. Het heeft Z. M. behaagd, het departement van oorlog te magtigen, om de miliciens der ligting van 1841, die bij de verschillende corpsen van de armee in reserve zijn geplaatst, voor den tijd van drie maanden, en wel van den 25 Mei tot den 25 Augustus dezes jaars, op te roepen, ten einde gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden.

— Z. M. Koning *Willem Frederik*, Graaf van Nassau, heeft, naar men verneemt, aan Heeren Regenten van het Diakonie Oude Vrouwen- en Kinderhuis der Nederd. Herv. gemeente alhier, voor hetzelve Huis, de aanzienlijke gift van *Zes Duizend Guldens* doen toekomen.

— In den laatsten storm van Dingsdag op Woensdag nacht is meer dan waarschijnlijk verongelukt eene pink, behoorende tot de sedert eenige jaren te Katwijk opgerigte Maatschappij. De pink is door Scheveningsche visschers in zee gevonden en op sleeptouw naar die zeeplaats gevoerd. Met veel moeite werd het vaartuig over de zandbanken, en op het drooge gebragt. De equipagie heeft uit zes man bestaan. Geen derzelve is, levend of dood, gevonden. Het vaartuig was vol water geloopen, toen men hetzelve in zee drijvende ontmoette. Meest allen der (waarschijnlijk omgekomen) schepelingen waren met talrijke huisgezinnen belast.

Men zal gewis niet zonder gevoel van diepe deernis de uit Cayeux (Frankrijk) aan een dagblad gerigte brieven lezen, aangaande de onheilen, welke door den jongsten storm in het kanaal zijn veroorzaakt. De eerste derzelve luidt aldus:

« Van de 16 visschuiten, die te Cayeux thuis behooren, werden 15 door den storm in zee verrast. Van deze 15 hebben maar 4 de haven van Hourdel en St. Valerie, en 2 die van Boulogne sur Mer weten te bereiken; 2 zijn bij Etaples gestrand, doch aan de bemanning gelukte het zich te redden; 3 anderen zijn op de kust der baai van Anthie vergaan; 2 zijn in volle zee omgeslagen en met al het volk gezonken; van nog twee andere weet men niets, weshalve het te vreezen is, dat zij voor immer zijn verdwenen. Men berekend, dat niet minder dan 60 à 70 zeelieden van Cayeux in dien vreesselijken nacht zijn omgekomen. De bevolking van dit vlek is in verslagenheid gestort, en het zal lang duren eer zij hersteld is van den slag, die haar door den storm van 9 Maart is toegebragt."

Ziehier den anderen brief:

« De verslagenheid is algemeen in het dorp Cayeux. Reeds zijn 12 lijken van verongelukte visschers, die aan naburige stranden door de zee waren opgeworpen, naar deze ontstelde plaats gebragt. Men zoude kunnen schreijen bij het verhaal van zulk een bedroevend schouwspel; overal ziet men vrouwen jammerende of biddende langs het strand zwerven, met hopelooze blikken het ruime vlak der zee aanstaren, of soms hunne echtgenooten en zonen mogten wederkeeren; doch de thans stil gewordene zee vertoont niets dan rondddobberende overblijfselen hunner verbrijzelde vaartuigen; maar langzamerheid spoelt de vloed voor de voeten eener rampzalige moeder drie ziellooze ligchamen aan; het zijn hare beide zonen, die zich met een touw aan het lijk van hunnen vader hebben vastgestrengeld! Nog andere lijken ziet men in wagens naar het dorp voeren; echtgenooten, moeders, zusters bestormen dezelve, om onder die gekneusde, misvormde, met gescheurde kleederen door elkander opeen gestapelde lijken diegenen te zoeken en te herkennen, aan welke zij niets dan de laatste eer kunnen bewijzen!

Het verhaal van geredden zweemt aan het wonderbaarlijke. Een der visscherlieden werd in volle zee door eenen vervaarlijk grooten golf van zijn vaartuig afgerukt, en door eene tweede baar wederom op hetzelve geworpen, terwijl hij zoowel zichzelven als zijne schuit verloren achtte; met zijnen halfziekelijenden zoon stort hij zich in de branding, en heeft het geluk den wal te bereiken. Een ander visscher wil zijne beide kinderen redden, waarvan het eene schier geene teekenen van leven geeft, hij worstelt evenwel door het bruischende nat heen, doch een opgeruide golf ontrukt het hem, en niet dan met de uiterste inspanning komt hij met den overgebleven zoon op het drooge. De matroozen van een vaartuig, dat op het punt is van te zinken, zijn alle broeders of bloedverwanten; sommigen hunner kunnen zich redden, omdat zij de zwemkunst verstaan; maar zullen zij hunne betrekkingen aan hun akelig lot overlaten? Neen, zij blijven en vergaan, omdat niet allen kunnen gered worden.

MENGELINGEN.

Veroveringen en tegenspoeden der Engelschen in Midden-Azië.

(*Vervolg van onze vorige.*)

Ondertusschen, hoezeer Rusland in alle deelen scheen toe te geven, en hoezeer Lord PALMERSTON verklaard had, dat Graaf NESSELRODE's ophelderingen volkomen voldoende waren, bleef Engeland zijne toebereidselen voortzetten. Ernstig onrustig geworden, had het besloten eenen grooten slag te slaan en DOST-MOHAMED's dreigende magt te vellen. Den 26 Junij 1838 werd er, tusschen Lord AUCKLAND, gouverneur-generaal van Indie, RUNJET-SINGH, koning van Lahore, en Schah SOEDJA, een' der wettige, te Loudianah pensioen trekkende prinsen, een traktaat geteekend, bij hetwelk de regering der Indiën zich verbond, dien zoon van TIMOER op den troon te herstellen. In de proclamatie, welke Lord AUCKLAND destijds in het licht gaf, zeide hij » dat Schah SOEDJA's populariteit door de beste bewijzen (*autorités*) buiten kijf gesteld was, en dat, luidens de rapporten der officieren, die Afghanistan bezocht hadden, de tweedragt en de impopulariteit der Barukziesche opperhoofden hen onbekwaam maakten om immer nutte bondgenooten van Engeland te zijn." De Indische regering bedroog zich en bedroog hare volkeren. Integendeel, al de officieren, zonder uitzondering, die Azië kenden, verklaarden zich tegen dezen gewaagden krijgstogt. Mannen van de grootste ondervinding laakten dien als eene verregaande en nuttelooze onvoorzigtigheid, en de oude Hertog van WELLINGTON verhief in het parlement zijne profetische en hooggeëerbiedigde stem, om de verdooldheid te betreuren, die de Engelsche magt naar gene zijde van den Indus sleepte.

Ondanks al deze waarschuwingen begon de Indische regering dezen veldtogt, die eenmaal zoo noodlottige vruchten voor Engeland moest dragen. Aan het expeditionnaire leger zou het gemakkelijk gevallen zijn, den weg door de cijnspligtige koningrijken te nemen, om alzoo naar dat van Punjab, waar deszelfs bondgenoot RUNJET-SINGH regeerde, te geraken; maar de Indische compagnie had, bij het ondernemen van eenen veldtogt om Schah SOEDJA op zijnen troon te herstellen, nog een ander doel, te weten zich in bezit te stellen van den loop van den Indus. De onvermoeibaren BURNES, de eerste Europeaan, aan wien het gelukt was, te midden van moeijelijkheden, die aan het fabelachtige grenzen, den loop dier vermaarde rivier op te varen, had al de voor den krijgstogt noodige plans geleverd. Eene van Bombay vertrokken divisie trok den Indus van deszelfs uitmonding op. Hier had men reeds eene eerste verovering te maken, die van Sindy. De Engelschen namen de hoofdstad, Hyderabad, in, bezetteden Kouratschi, de stapelplaats des handels met het Aziatische binnenland, en sloten met de emirs van Sindy een traktaat, hetwelk de tolregten op den Indus afschafte en het betalen eener schatting vaststelde. Gedurende dien tijd had de andere divisie, die uit Bengalen opgerukt was, haren togt opwaarts tot in Punjab voortgezet en daalde van daar langs de Sudledge af, op haren weg de onderwerping van al de vorsten des lands ontvangende, om zich met de eerste divisie te Schikarpoer, op de grensscheiding tusschen Sindy en Afghanistan, te gaan vereenigen. Op den oever van den Indus te Kairpoer aangekomen, vond zij er BURNES, die reeds met den emir een traktaat gesloten had, en den 14 Februarij trok zij te Buckur op eene schipbrug den Indus over. Geheel het Engelsche leger bevond zich in de eerste dagen van Maart te Schirkapoer vereenigd, en toen reeds was het van vijftig duizend man tot dertig duizend versmolten.

Evenwel hadden de Engelschen tot dien tijd toe weinig tegenstand ontmoet; de natuur zou er hun nog meer bieden, dan de menschen. Toen zij eenmaal de bergen en enge passen van Bolan ingerukt waren, hadden zij ongehoorde vermoeijenissen te doorstaan. Vijfhonderd man zouden hen hebben kunnen vernietigen, zonder dat zij daartegen wederstand zouden kunnen bieden; de Barukzies hadden de godsdienstdweeperij te hulp geroepen, maar zij waren onderling verdeeld en dit redde de expeditie. Te Dadur aan de zuidzijde der bergen teekende de thermometer 102 graden van Fahrenheit, terwijl in de bergengten sneeuwstormen den soldaten over het hoofd gingen. Ondanks al die vermoeijenissen bereikte niet te min de Engelsche armee den 24 April Candahar, en den 8 Mei werd Schah SOEDJA er plegtiglijk gekroond. Men weet dat Candahar eene van de koninklijke steden der Afghaans was. De stroopop van een koning had geheel den veldtogt, met zijne gewone onverschilligheid, mede gemaakt, men had hem als een kostbaar te bewaren stuk aan het

hoofdkorps des legers toevertrouwd, beschermd door voor- en achterhoede en geplaatst onder het bijzonder toezigt van Macnaghten, den gezant der compagnie, denzelfden die nu onlangs, te Caboel, door Dost Mahomeds zoon vermoord geworden is.

Te Candahar had het Engelsche leger zich geteld; het had niet meer dan elf duizend Europeanen. Evenwel zette het zijnen marsch voort en den 21 Julij kwam het voor eene andere der koninklijke steden, Ghizni, aan. De plaats was sterk en werd door een' van Dost-Mahomed's zonen verdedigd. De Engelschen ondermijnden de poorten en deden ze springen, en na een verschrikkelijken storm, waarin met sabels, dolk en pistool gevochten werd, vermeesterden zij de vesting. Dit wapenbedrijf maakte eenen grooten indruk bij de Afghans. Dost-Mahomed besloot betere tijden af te wachten; hij verliet zijne hoofdstad en vlugte naar den kant van Perzie. Schah Soedja deed den 7 Augustus te Caboel zijne intrede.

Dus werd, in weinige maanden tijds, de verovering van een uitgestrekt koningrijk door ettelijke duizend man volbragt. De vermetelheid, waarmede Engeland zijne krijgsverrigtingen zoo ver van derzelver grondlijn had uitgestrekt, kon slechts door de noodwendigheid geregtvaardigd worden zij scheen het thans ook te zijn door den uitslag. De zedelijke uitwerking, welke de snelheid der verovering te weeg bragt, was allerontzettendst. Het menschengeslacht dat men verwonnen had en dat onderworpen scheen, was van eene geheel andere geaardheid dan die, welke de Engelschen tot dien tijd toe ten onder gebragt hadden. Ghizini's verdediging had een staaltje van deszelfs moed gegeven, en men had er bevonden, dat drie vierden der gewonden met blank geweer gekwetst geworden waren. Al de bevolkingen van Midden-Azie beschouwden de Afghans als de voornaamsten van hun ras, en derzelver val trof allen met denzelfden slag.

Tot nog toe hebben wij de grootheid gezien, wij zullen nu het verval aanschouwen.

Bijna drie jaren zijn verloopen sedert een Engelsch leger dien zwakhoofdigen vorst op den troon zijner vaderen hersteld heeft. Destijds noemde men hem Schah Soedja *den veel gewenschte*; men zeide dat zijne onderdrukte volkeren naar zijne aankomst haakten en dat, wanneer hij slechts eenmaal in zijne hoofdstad binnengeleid was, zijne vermogende helpers hem veiliglijk aan de liefde zijner onderdanen konden overlaten. Die begoochelingen zijn thans verdwenen. Sedert drie jaren heeft die door kunst gevormde troon geen' anderen steun dan de Engelsche bajonnetten; de Schah wordt nog altijd even zeer door zijne onderdanen veracht, de heerschappij der vreemden even zeer door de inboorlingen verafschuwd. De oude Soedja heeft den loop zijner onmatigheden en zijner dwingelandijen hervat, en walging ingeboezemd zelfs aan hen, die hem het gezag teruggegeven hadden, hetwelk hij misbruikt. Engeland heeft er zijne krijgs- en geldmagt verspild, en men kan van de heerschappij der Engelschen in Afghanistan zeggen, hetgeen een groot redenaar van onze Fransche nederzetting in Afrika gezegd heeft, dat »de verwachte vruchten zelfs nog in geene bloesemknoppen op dien met hun bloed gedrenkten boom verschenen zijn."

Wij behoeven de wisselvalligheden dezer kortstondige regering niet te verhalen en kunnen oogenblikkelijk tot de gewigtiger gebeurtenissen overgaan, die nu onlangs haar beslag gekregen hebben. De steeds ongetemde stammen van Afghanistan waren slechts wachtende naar een sein om op te staan en eenen godsdienst oorlog te beginnen, den bloedigsten van alle; met een oplettend oog sloegen zij de Engelsche troepen gade, welke men onvoorzigtiglijk in talrijke garnizoenen, te Caboel, Candahar, Ghizni, Peschawer, Jellalabad, verstrooid had; zij wisten dat die afzonderlijke detachementen gemakkelijk afgesneden en dat zij niet voor de maand April des volgenden jaars uit Indie versterkt konden worden uit hoofde der sneeuw, welke de bergpassen gestopt hield. In dien hachelijken toestand begingen de Engelschen twee misslagen, welke zij sedert duur geboet hebben. De eerste was eene daad van wreedheid en wel nuttelooze wreedheid. Het was eene dier *razzias*, welke de Engelsche menschlievendheid den Franschen in Afrika tot misdaad rekent, maar welke de Engelsche staatkunde zich zonder gewetensbezwaar in Azie veroorlooft. Zekere luitenant Lynch, een der agenten politiek in Caboel, eenen militairen wandeltogt door het land doende, kwam bij een fort voorbij, dat door eenen der aanhangers van Schah Soedja, Engelands bondgenoot, bezet gehouden werd, en eischte dat hij zijne poorten zou openen. Het opperhoofd antwoordde, dat hij in persoon des anderen daags zijne onderwerping zou komen brengen; waarop de Engelsche luitenant, over dit uitstel gehoond, het fort met kanonkogels open schoot, en het opperhoofd, dat zich wanhopend weerde, met al zijn volk, op vier man na, over de kling joeg. De manschap behoorde tot eenen magtigen stam, dien der Ghilzies, en de Engelsche correspondent, welke deze bijzonderheden mededeelt, voegt er bij: »De stam, vijf duizend man sterk, kwam bijeen en zwoer op den Koran, het onschuldig vergoten bloed der hunnen te wreken. Men deed geene poging om hen neder te zetten en bezigde in tegendeel geweld." Inderdaad schijnt het, dat de opstand alstoen voor het oogenblik bedwongen werd, maar alleen om, bloediger en vreeselijker dan ooit, naderhand weder uit te bersten.

De tweede misslag der Engelschen had de uitputting hunner schatkist tot oorzaak. Het te kort der Indische kompagnie vergrootte zich zoodanig, dat men er om denken moest, hare uitgaven te bekrimpen, en door eene zeer onstaatkundige voorkeur, begon de heer Macnaghten met veertig duizend roupijen af te trekken van het onderstandsgeld, hetwelk men aan de opperhoofden verleend had, die de bergpassen bezetten en den doortogt tusschen Caboel en Jellalabad openhielden. De klagten dier hoofden werden met versmading behandeld, en oogenblikkelijk maakten zij toestel tot opstand; de passen werden gesloten en alle gemeenschap tusschen de troepen der expeditie en Indostan afgesneden.

Generaal Elphinstone, die te Caboel kommandeerde, zond nu, volgens gemeenschappelijk beraad met den agent politiek, Sir William Macnaghten, den Generaal Sale met deszelfs brigade af, om de bergengten met geweld te nemen en den doortogt door den pas van Khoerd-Caboel te herstellen. De brigade ging den 12 October van Caboel op marsch en kwam nog dienzelfden dag in den bergpas zonder echter den verschrikkelijken wederstand te voorzien, welken zij er ondervinden zou. Eenmaal in die bijna ontoegankelijke kloven doorgedrongen, konden de Engelschen er niet meer aan denken, op hunne schreden terug te keeren; achttien dagen lang werden zij, om zoo te spreken, doodgewrongen in engten, waar zij bij elke schrede voorwaarts bijna man tegen man moesten vechten; reeds den eersten dag werd generaal Sale gewond en gedwongen, het bevel te laten varen, en een' vierde deel der brigade werd verdelgd. Van den 12 October tot den 2 November konden de troepen niet meer dan vier Engelsche mijlen daags vorderen, en kwamen eindelijk, geheel uitgeput, te Gundamuck, aan den anderen kant van den pas van Khoerd-Caboel aan. Daar namen zij eenige dagen rust en vertrokken vervolgens naar Jellalabad, nog steeds door de in opstand zijnde stammen op hunne marsch bestookt wordende. Binnen de stad gekomen, vonden zij er zich opgesloten met leeftogt voor drie dagen. Hun toestand was wanhopig, toen zij van Peschawer eene hulp ontvingen, welke zij niet verwacht hadden, en mondbehoeften voor drie maanden.

Alstoen was het, op het oogenblik zelf dat het garnizoen van Caboel door de afgezondene magt verzwakt was, dat een geduchte opstand in de hoofdstad van Caboel uitborst. Naar het schijnt, waren de Engelschen tot op het einde toe van het daarzijn der zamenzwering onbewust. Van twee en dertig agenten politiek, die door het koningrijk verspreid waren, had niet een eenige het spoor daarvan ontdekt. De ongelukkige Burnes was door een overmatig vertrouwen op de inboorlingen verblind en was de eerste die aan de Indische regering schreef, dat de hoofden der Afghans zich opregtelijk met Schah Soedja vereenigd hadden, en dat men gerustelijk de Engelsche troepen uit de door hen bezette plaatsen terug ontbieden kon. Ook de heer Macnaghten zond rapporten, die een vol vertrouwen ademden, en maakte zich reeds gereed om Caboel te verlaten en het gouvernement van Bombaij op zich te gaan nemen. Allen sluimerden; zij ontwaakten in een bloedbad.

Den 2 November, op allerzielendag, «een dag (zegt een Engelsch relaas) die in onze Afghansche geschiedboeken nimmermeer vergeten zal worden," borst in Caboel een verschrikkelijke opstand uit. Een bende der insurgenten begon den moord met verscheiden officieren aan te grijpen, die de stad doorreden. Het eerste slagtoffer was de heldhaftige Alexander Burnes; hij werd onder het te paard stijgen door eenen Armenier gedood, dien hij in zijne dienst had. Zijn broeder Charles Burnes werd aan zijne zijde om hals gebragt, en een ander officier onder de oogen van schah Soedja zelven in stukken gehouwen. Weldra was geheel de stad onder de wapenen, de bazars werden geplunderd, de huizen overweldigd en verwoest. De aanval kwam zoo plotseling, dat de insurgenten terstond van de stad en de voorraad-magazijnen meester waren en de Engelschen dwongen in de citadel, het Boela-Hissar, te vlugten, Schah Soedja sloot zich in dit kasteel op, terwijl de Engelsche gezant, Sir William Macnaghten zich in een, vijf Eng. mijlen van de stad gelegen kamp verschanste, waar Generaal Elphinstone kommandeerde. De Engelschen bezaten ongeveer zesdehalf duizend man, en hetgeen bewijst hoe ontzettend de opstand was, de belegerden hebben zich gedurende twee maanden, dat hij geduurd heeft, aanhoudend tot verdediging moeten bepalen zonder eene eenige maal buiten hunne verschansingen te durven komen.

Ondertusschen was al het omliggend land onder de wapenen; allerwege rezen de stammen op en kwamen zich bij de opstandelingen van Caboel voegen. Generaal Nott, die met een sterk garnizoen Candahar bezet hield, zond drie Indische regementen tot hulp naar Caboel af; vruchteloos echter poogden dezen zich eenen weg door de sneeuw te banen; zij worstelden voort tot Ghizni, maar daar, geen voorraad meer hebbende, keerden zij naar Candahar terug, Ghizni en Caboel zonder eenige hoop latende om voor de lente ontzet te worden.

Kapitein Woodburn, met honderd dertig man van Ghizni vertrokken en onderweg door de opstandelingen bestookt, was in een fort geweken. Aldaar door vier à vijf duizend man belegerd, deed hij eenen uitval in twee afdeelingen, de eene onder zijne onmiddelbare aanvoering, de andere onder bevel van een inlandsche officier. Zich in het digtst der vijanden geworpen hebbende, werd hij in stukken gehouwen en zijne bende tot den laatsten man verslagen; de andere divisie poogde zich den weg naar Ghizni te banen, maar slechts vijf man ontkwamen om het lot hunner krijgsmakkers te verhalen. *(Vervolg hierna.)*

INGEZONDEN STUKKEN.

Dit zijn uwe Goden, Israël!
Mozes.

Hoort dit gij grijzen! geschiedde dit in uwe dagen of in de dagen uwer vaderen?
Joel.

De dag van zondag den 20 februarij jl. leverde voor de Israëliten in 't algemeen en voor de Rotterdamsche Israëliten in 't bijzonder, ontveinzen wij 't niet, iets nieuws. Voor de eerste maal vergaderde eene commissie, met het waarschijnlijk doel om grijze gewoonten en verordeningen in 't ceremoniele (zoo als 't heet) der Israëlitische eeredienst door nieuwe (betere?) te doen vervangen. Voor de eerste maal vergaderde eene commissie om in overweging te nemen, wat in overeenstemming met *de geest des tijds* behouden zal blijven, afgeschaft of wel door nieuwe ceremonien of geboden zal vervangen worden. Voor de eerste maal vereenigden zich geleerden (lamdonim) met leeken, om over uitoefening van Gods eeredienst te beraadslagen. Wat ook 't resultaat der beraadslagingen moge zijn, de namen van de leden dier commissie zijn waardig om in marmeren tafels gegraveerd te worden. Eere zij die eere toekomt! want welke eeuw nog heeft mannen opgeleverd, die de moed hadden om onze gevestigde minhagiem te veranderen; als 't ware eene andere wijze om God te dienen voor te schrijven. Huivering bevangt ieder welgeaard Israëliet, (ja mogelijk zelfs leden der commissie) wanneer hij op 't verledene terugblikt. Stille weemoed maakt zich van hem meester, zoo hij de geest des tegenwoordigen tijds met dien der verledenen vergelijkt. Gelijk de nacht van den dag, verschilt de tegenwoordige met de verledene. Dáár strikte opvolging der voor den Israëliet verbindende bepalingen; hier ijverige pogingen tot losmaking van al wat verbindend is. Dáár opvolging met vertrouwen, zonder uitpluizing; hier uitpluizing zonder opvolging, ja verachtende uitpluizing. Dáár reine godsvrucht de bestuurster aller handelingen; hier aanzien, rang, mode de drijfveren schier aller bemoeijingen; kortom, toen besefte men dat ware godsvrucht niet in 't uitpluizen bestaat, maar in 't opvolgen, in 't gevoel dat waarheid is, want redeneren kan dwalen, doch gevoel is waarheid; en in eene zoodanige *geest des tijds*, ziet men eene commissie vergaderen, om (ben ik wel onderrigt) te hervormen, oud voor nieuw te verwisselen. «Mit «den anhänglichkeit an das alte dienen wir Gott, mit den liebe «für neuerungen dienen wir die holle, bevor wir uns neuerungen erlauben, sehen wir zu ob es die neuerung ist, was uns «in bewegung setzt, oder die hoffnung bei der abschaffung des «alte eine rolle zu spielen;" dit zijn de woorden eens Duitschen schrijvers, (1) en indedaad, ontzettend is de kracht, welke de gewoonte uitoefend; want heeft eenmaal zich een bepaald denkbeeld van 't menschelijk brein meester gemaakt, hoeveel oordeel en cordaatheid behoort er dan niet toe, om het te verbannen. Leerstelsels te hervormen, godsdienstige begrippen te bestrijden en nieuwe in te prenten, voorwaar gewaagd in eene zóódanige geest des tijds. Aangenomen dat de nieuwdenkenden het wél-meenen, toch ontneemt men door hervorming den eenvoudigen veel, zeer veel, en wat geeft men hem er voor weder? men breekt af en bouwt niet weer op, men vervult zijn hart met twijfelingen, en stelt hem niet weder gerust; men krijt leeraars uit voor weetnieten, (die men trouwens niet gekend heeft) en gij vergt van hem, dat hij uw gezag boven 't hunne zal stellen en van u gelooven, dat gij wijzer zijt dan zij allen waren! Wat maakt gij nu van hem? een waakelenden twijfelaar, die geenen vasten grond meer heeft. Den ongeletterde of halfgeleerde leert men niet over godsdienst denken, maar daarover zitten; men leert hem wegredeneren, wat hem in de zin komt; men leert hem zijne leeraars verachten, (en waarom ook zou hij hun achten, daar men tegen de vorige raast en tiert) zich zelven zeker stelsel vormen, en nu ook zelfs u hervormers, zooveel gelooven als hij wil. «Met luid geroep," zegt professor Hahnck, «kunnen wij veel bederven, maar weinig beteren; menig vlam-«mend kaarsje geheel uitblusschen, menig zwak mensch ergeren, «menig twijfelend gemoed verwarren en aan de teedere zaak een «bijna onherstelbaar nadeel doen." Wat dunkt u hervormers? wat dunkt u leden der magtige hervormings-commissie, is 't geen waarheid? zijn deze woorden niet waardig om door u doordacht te worden? Beperkt uwe hervormingslust! dat een ieder in zijnen eigen boezem taste. Mozes stak zijn hand in zijnen boezem, en hoe kwam hij er uit? melaatsch en onrein; hoe zal 't dus met zijne nakomelingen zijn? Niet onaangeroerd kan ik laten, de woorden van 't pas benoemd lid der Hoofd-Commissie, den kundigen Lipman: «Het is eene onlochenbare waarheid," zeide Z. Ed., (2) «dat *elke* verandering een onheil is, wanneer zij «niet eene *wezenlijke* verbetering medebrengt." Gij hoort het, «eene wezenlijke verbetering of onheil;" weet dan, dat gij met het hervormde zelfs geen' duurzame vrede zult hebben, zoolang gij niet van 't beginsel uitgaat, dat er vermeerdering in de godsdienstige kennis der Israeliten noodig en nuttig is! en hoe competent één enkele uwe commissie moge houden, nimmer zal die beschouwing endemisch noch epidemisch heerschen!

I. A. U.

(1) Willmsen, Lebensansichten. Frankfurt a/M. 1828.
(2) Te vinden in 't Weekblad van het Regt, van 6 Jan. 1840

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 31 Maart. Sedert den 29 dezer zijn alhier ter reede gekomen:

Voor Antwerpen bestemd;

Wilhelm, C. D. Schultz, Buenos Aijres, huiden; Jena, J. Jensen, Odessa, wol en tarwe; Griphia, M. C. Koop, Bordeaux wijn; La Jeune Leonie, H. A. de Vries, Grangemouth, ijzer Julia, R. Robinson, Havre de Grace, stukgoederen.

Voor Rotterdam bestemd;

Archimedes, B. A. Trapani, Antwerpen, ballast; van Sittart W. Down, Newport, ijzer.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild;

Bernardus, H. Hubers, ballast, Avontuur; Ellidia, H. Relotius, suiker, Hamburg.

MIDDELBURG, den 30 Maart. Heden is ter reede gearriveerd het schip het Zeepaard, kapitein J. Giltjes, van Batavia, voor deze stad.

VERE, den 30 Maart. Gisteren is alhier ter reede gearriveerd het kofschip de Vriendschap, kapitein G. D. Douwes, van Cardiff naar Rotterdam, met ijzer.

ADVERTENTIEN.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.